

מסורת הש"ס

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צב.

עין משפט  
נר מצוה

(א) [שבת מו. ויש"י. ג.] געיל  
עו: פו. א. ויבמות מג. דה  
פ: ד. וס' חס' שם ד"ה  
ר"ח. ד. געיל ח. ע"ש ט.  
ע"ש ויש"י. ח. ובהר"ש  
אחא חלר קטנה שפירא  
לגדולה וכן הוצא משנה  
דהא געיל ח. ט. ויבמ'  
משנן רש"י דהא ד"ה  
הגדול ובי' דומיא דהאר  
קטנה שפירא לגדולה ובי'  
אבל ברב אלפס י"ב כנירס'  
הספדים וכן הוצא כגומין  
בע"כ והא מן חלר גדולה  
ובי' וכן ער' לקמן דף ג'  
ו. ש"ך (ע"ש. א.) ג"ל אפילו  
חורבה. ח. ועי' בריטנ"ב.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומי אמר ר'  
יוחנן ופי' הלכ' כר' שמעון  
החצירות רשות אחת  
ואפילו עירובי הסד'.  
(ב) תוס' ד"ה אף ובי'  
לעיל. י"ב דף פ"ט.

מוסף רש"י

הלכה כסתם משנה.  
רבי חסד המשה וכשרה.  
דכרי ויש' עירובי  
שנאן סתם ולא חסר שם  
אומרו עירובי כר' שלא יחו  
שניה מפי יחד ורובאן  
כאלו נקט מפי המוסיף  
ועשו כמותן (ביצה ב.)  
ורודה ארבעה.  
סיפא נקט ליה דכרי  
למחנה וי' כר' שפירא פירות  
אלו עולין מכאן ואולתין  
ובלכז שלא יורידו למטה  
לשפירא שפירא בלכז  
נפשה ולא מיבעט לא לבי  
האי ולא לגבי האי, אבל  
עליוהי מיהו מחנה בכל  
דהוא פומא הו' סתומה  
ואין מערבין אחד (ע"ש)  
ו. ובי' רבי לא שואל.  
רבי שמדל את המשנה לא  
שואל שסתם משנה, שלא  
לכא נסותמה, ר' חייא.  
תלמוד, מנין לו. שסתם  
ממנו שסתם כנתיבא  
(יבמות מו.) גדולה  
מוותרת. ולא אסרי בני  
קטנה עילייה דלגבי גדולה  
פתח הוא דיש לה שור  
מכאן ומכאן והו' כפי  
חצירות ופתח אחד כניסין  
דלא אסרן אהדי, ולקמן  
מוקי' על בשאלן קטנה  
רצונה יותר מעשר דאי  
יותר מעשר לא הו' פתח  
גבי גדולה (ע"ש ח.)  
וקטנה אסורה. ללגיה  
לאו פתח הוא אלא פירא  
ונעשת רשותן על בני  
גדולה שפירא שפירא  
עמון (שם). דיוורי גדולה  
בקטנה. כלומר אחרי  
קטנה. דלגיה הוא  
דבעול לגבי, ואין דיוורי  
קטנה בגדולה. דלגבי  
גדולה פתח הוא וסמי  
חצירות שש ציניהן פתח  
לא אסרן אהדי כדלחרי  
בפרק חלון (לעיל עו.)  
נפך הכותל עד עשר  
אמות, אם רלו מערבין  
סמי ואם רלו מערבין  
אחד, מפי שואל כפתח  
ושניהם מותרים זה מה  
(ע"ש י.)

ומי אמר ר' יוחנן פלי. הלכה כר' שמעון (א) ואפילו עירבו לחצירות רשות  
אחת: ובלכז שלא יורידו למטה. אלמא אסור להוציא מחצר לחצירה  
אי אמרת בשלמא בעירבו אסור אוקימנא להא בעירבו אבל השתא  
במאי תוקמא: שלא יאז וזו עומד במקומו. בקרקעית החצר. ל"א  
שיהא זה עומד במקומו גרסינן ועל  
ראש הכותל קאמר: ובי רבי לא שאל.  
למשנה זו במשנתנו: רבי חייא.  
שקדור וסתם את הדבריתא ותלמידו  
היה: מניין לו. זה הפירוש ועולם  
למטה דסתם רבי מנאי' צבחים קאמר  
שלא יוריד מראש הכותל ויוליד  
לצינו: וחורבה אחת ציניהם. לא  
שנא שלהם ולא שנא של אחרים דהא  
אוקמא כר"ש שאין חילוק רשות אלא  
צבחים וכגון שאינה פרוצה לרשות  
הרבים: אחת עירבה. לעצמה  
ושכיחי מאני צבחים בגווה: אמר רב  
הונא נוסמין החורבה לזו  
עירבה. להוציא לה כלים שצבחו  
בחדר דהא לא שכיחי צבחי מאני צבחים  
הואיל ולא עירבה אבל לשעירבה לא  
דבר הונא תלמידו דרבי הוה דלמר  
הלכה כר"ש בשלא עירבו אבל עירבו  
לא: וחייה בר רב אמר אף לשעירבה.  
אני שמעתי מאבא אף לשעירבה  
נותנין אותה ומדעתי אני מפרש  
דהאי דאמר אבא אף לשעירבה  
לאסור את שתייהן קאמר דגור לא  
עירבה אטו עירבה דאי מפקי הני  
גוהי הני נמי אתו ומפקי: וא"י.  
צבחה ששמעתי אף לשעירבה להחיר  
קאמר אבא דשתייהן מותרות ולא גור  
אבא בעירבה משום מאני צבחים  
קשיא לי צבחימא דאבא דאמר לעיל  
(ל"א). הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל  
עירבו לא מפני מה אין נותנים חצר  
שלא עירבה לחצר שעירבה כתיבם  
כליה לתוך חצירה ומוליאם הא לא  
גור רב בחורבה כלומר נהי נמי  
דמשיני לי דהא דאמר רב לעיל אבל  
עירבה לא מודה הוא דאותה שלא  
עירבה מכנסת ומוליאם כליה לתוך  
שעירבה דהא לא שכיחי זה בשלא  
עירבה מאני צבחים אר"ג דצבא

והא אמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה. וקשה דסתם ואח"כ  
מחלוקת הוא ואמר בהחולן (יבמות דף מ"ב): דלון הלכה כסתם  
ואע"ג דלכל הפחות חשיב סתם כרבים כלפי היחיד הכא אין נפקא  
מינה דכלאו הכי פליגי רבנן עליה ומירץ היר"א הכן דעיקר קושא  
לר"י אינה אלא דלא גור וצוה הדבר  
הו' מחלוקת ואח"כ סתם מחלוקת  
בשלש חצירות צבחי חלון (לעיל דף  
דף מ"ב): וסתם בפרק חלון (לעיל דף  
עו.): אבל הכא לא פליגי בגויה:  
**מפני מה אין נותנין חצר שלא**  
**עירבה לחצר שעירבה.**  
משום דלחירי צבחה עירבה ואחא לא  
עירבה נקט האי לישנא והוא דהין  
דוהו מלי למימר מפני מה אין  
נותנין חצר שעירבה לשעירבה  
ובקונטרס פירש שפיר:

**איכא דאמרי אף לשעירבה**  
**ושתייהם מותרות.** לפי  
האיכא דלמרי קשיא הא דאמר בפרק  
הדר (לעיל דף ע"ד.) ר' יוחנן אמר "אף  
לחורבה ורבי יוחנן לטעמיה דלא גור  
דילמא אמי לאפוקי מאני צבחים לחצר  
והכא נמי לא גור דילמא אמי לאפוקי  
מאני צבחים לחורבה ומאי לטעמיה  
הוא דהא אפילו רב דגור הכא גבי  
חורבה לא גור:

**אף גג דקא דרסי לה רבים.** היינו  
כלישנא קמא דרב יוסף  
לעיל (א.) (ג.) **גפנים בגדולה אסור**  
**לזרוע את הקטנה.** למי'  
(לעיל דף ע"ט.) נראה מנכון ושהו  
מצפנים נדון משום למי ופתח מיירי  
בנכנסין כותלי קטנה לגדולה:  
גפנים

והקמן אסור " חצר " גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני  
שהיא כפתחה של גדולה: **גב' למה לי** למיתני תרתי לרב קתני גג דומיא  
דחצר מה חצר מנכרא מחיצתא אף גג נמי מנכרא מחיצתא ולשמואל גג  
דומיא דחצר מה חצר דקא דרסי לה רבים אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים  
יתיב רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן ויתיב אביי גבייהו ויתבי וקאמרי  
שמע מינה ממתניתין דיוורי גדולה בקטנה ואין דיוורי קטנה בגדולה  
כיצד גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע זרעין אסורין  
גפנים

שכיחי לא חיישינן דסתמא כי משתמש אינן צבחים. מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירבה להכניס לשלא עירבה  
הא לא גור לגבי חורבה: הסס כיון דמינע. כלומר אף לשעירבה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גור משום דכיון דמינערי  
כלים בחצר שכיחי לאפוקי מאני טובא וחיישינן דלמא מחלפי מאני צבחים במאי דחצר ומפקי לחצירה שהרי נשמרים גם צבוחה אבל חורבה לא  
עבידי צה אינשי לאפוקי מאני טובא: איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף לשעירבה ושפירא מותרות ואם פתח שפירא אסורות. וטעמא  
משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר אבל עירבו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דאבא לאוקומא להאי דאסר בשעירבה הוא דאסר  
לנטול כליה לשלא עירבה אבל שלא עירבה מותרת לתוך שעירבה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירבה לשעירבה אלמא גור בעירבה  
משום מאני צבחים וצבוריה נמי על כרחך שעירבה אסורה דהו' אמר אבא דהדין לה למתיריהו לאסורא קאמר לא דמי: הסס. גבי חצירות  
כיון דמינערי צבחים בחצר חצירו כבחיירו עבידי לאפוקי לה מאני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מאני צבחים אבל חורבה לא: **במתני' הגדול**  
**מוסר.** להכניס לו כלי הצית שלמטה ואין בני קטן אסורין עליו דלגבי גדול הך פרצה פתח הוא דשרי בגיפופי וכגון דאין הפרצה יותר  
מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הצית דבני גדול אסרי עליה דנפרץ לו צמלואו. ודברי הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת  
אלא לכלים שצבחו צמון אבל לכלים שצבחו צבחים לא דומיא דחצר קטנה שפירא לגדולה דלכילי עולמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי  
הצבים אסרה גדולה אקטנה: גדולה מותרת. להוציא כלי הצבים שזה אס עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה: **גב' פירס.** חצר  
וגג: מה חצר דמינכרא מחיצתא. שהרי יש לה מחיצות: אף גג. נהי נמי דשרינן ליה צבחימא חצירות משום גוד אסוקי מיהו  
מחיצות יכרות צעינן שלא יאז גג בולט חוצה להם דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסוקי וגדול נמי אסור דאין לו שום מחילה וכל שאין לו  
מחיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן חלוקה היו ולא משופעין: ושמואל דאמר [פסג.] אפילו לא מינכראן אמרינן גוד אסוקי להכי מננהי גבי  
הדדי דמה חצר דדרסי לה רבים אף גג האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רבים מזה לה דהו' לה מחילה חתומה צעיניהם מחילה  
נדרסת ולא מצינ' למיגד ואסוקה אבל אי לא דרסי צהן אף קטן שרי דאמרינן גוד אסוקי ותפסיק המחילה ציניהם ואע"ג דמנכרא ולא מינכרא:  
דיוורי גדולה. מושלין בקטנה ומושלין אותה אלן: ואין דיוורי קטנה. מושלין בגדולה למושה אלן: אסור לזרוע את הקטנה. דכמאן  
דהוא קטנה כולה צמון גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו צמון הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני  
מתני' מפני שהיא כפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה: גפנים מותרין. דהא אין דיוורי קטנה מושלין בגדולה:  
גפנים

ה א טור ש"ע א"ח סי'  
שער סעף ד:  
ו ב מ"י פ"ג מלכות  
עירובין הלכה כר' סמג  
לחון ס' וישנן א טור  
ש"ע א"ח שם סעף ג:  
ז ג טו"ש ע"ש ס' סעף ד  
וכי' שמה סעף טו:  
ח ד מ"י פ"ג מלכות  
לכאס הלכה יט  
וטו"ש ע"י מ"ד ר"ז סעף  
מט:

רבינו חננאל

ומי א"ר יוחנן הלכה כר'  
שמעון, דהני כין גג כין  
חצר רשות אחת הן, והא  
איהו דאמר הלכה כסתם  
משנה, ותנן בכותל שבין  
שתי חצירות דהוא  
חתם, היו בראשו פירות  
אילו עולין מיכן ואוכלין,  
ואילו עולין מיכן  
ואוכלין, ובכבוד שלא  
יורידו למטה, ואי רשות  
אחת הן אמאי לא יורידו  
למטה, ופרקינן, מאי לא  
יורידו למטה דקתני  
למטה דבתיים, כלומר  
שיכנסו בבתיים אבל  
בחצר שרי. אימי והא חגי  
אפילו ובכבוד שלא  
יעמד זה בחצירו ויאכל  
וזה בחצירו ויאכל, הנה  
אפילו בחצר אסור, ודחי  
כי רבי לא שנאה ר'  
חייא מניין לו, כלומר  
דבר שלא שואו [רבי]  
במשנתנו ר' חייא  
תלמיד ר' מניין (ל) בידו  
משנה שלא שנאה רבי,  
מכלל זו שאינה שנויה  
במשנתנו לאו דמכא  
היא, איתמר שתי חצירות  
אחת ביניהן,  
חצר אחת עירבה עם  
הבתיים והאחרת לא  
עירבה, אמר רב [הונא]  
נותנין חורבה לזו,  
אחלה שלא עירבה, אבל  
[אין] נותנין אחת אחת  
שעירבה, גוריה שמא  
יוציא מני דקנו שביחה  
בבתיים מן הבתיים לחצר  
ומן החצר לחורבה, חייא  
בר רב כר', איכא דאמרי  
חייא בר רב אמר אף  
נותנין זו החורבה גם  
לחצר שעירבה ושהינן  
מותרות אף בחורבה,  
וא"ת מפני מה אין  
נותנין חצר חצר עירבה  
לחצר שעירבה, ונאמר כי  
כל החצירות רשות אחת  
הן, התם בחצירות כיון  
דמינערי מני דבתיים  
לחצר אתו לאפוקיהו  
בחוץ שלא עירבה, אבל  
בחוברה לא מינערי,  
הילכך לא (אתי)  
גורין [גורין] גוריה דילמא  
אתו לאפוקי מני דבתיים  
מחיצה, מחיצה גג גדול  
סמוך לגג קטן כר', למה  
לי למיתנא עד לומה לי  
למיתנא חצר, לרב קתני  
גג דומיא דחצר מה חצר  
דמינכר מחיצתא אף גג  
דמינכר מחיצתא, הוא  
[דמותר] לטלטל, אבל גג  
כיון הגגין דלא מינכרא  
אין מוטלשלין  
בו אלא ד' אמות.  
לשמואל קתני גג דומיא  
דחצר מה חצר דקא  
דרסי לה רבים, אף גג.

אע"פ דדרסי ליה רבים שרי. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת וקטנה אסורה. כשמצוי לומר דיוורי גדולה בקטנה, כלומר כל הדר בגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסור אותן הורעים, ואין דיוורי קטנה חשובין מכלל דירה הגדולה. עכשיו אם יהיו בגדולה שריגי גפנים, אסור לזרוע בקטנה שחשובין הגפנים שבגדולה כאילו גם בקטנה הן נטועים, ואם זרע בקטנה נאסור אותן הורעים.